

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 51/12
Люксембург, 26 април 2012 г.

Решение по дело C-472/10
Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság/Invitel Távközlési Zrt

Държава членка може да предвиди, че неравноправната договорна клауза, обявена за нищожна в производство по колективен иск, предявен срещу продавач или доставчик от орган за защита на потребителите, не обвързва никой потребител, сключил с този продавач или доставчик договор, за който се прилагат същите общи условия

Това правило представлява подходяща и ефективна мярка, за да се преустанови използването на неравноправни клаузи

Директивата относно неравноправните договорни клаузи¹ предвижда, че когато подобни клаузи се съдържат в сключен с продавач или доставчик договор, потребителите не са обвързани с тях.

В Унгария Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (Национална служба за защита на потребителите) може да поиска от съда да обяви нищожността на съдържаща се в потребителски договор неравноправна клауза, ако използването ѝ от продавач или доставчик засяга голям брой потребители или причинява значителна вреда. Съгласно унгарското законодателство обявяването по съдебен ред на нищожността на неравноправна клауза в производство по иск в защита на колективния интерес (колективен иск) поражда действие по отношение на всички потребители, които са сключили договор с продавач или доставчик, в който се съдържа тази клауза.

Споменатият унгарски орган е бил сезиран с множество жалби на потребители срещу дружеството Invitel, оператор за фиксирани телефонни услуги, тъй като последното включва едностранно в общите условия по абонаментни договори клауза, която му дава право да начислява със задна дата на клиентите „разходи за пощенски записи“, а именно разходи, които се начисляват при заплащане на сметките с пощенски запис. Освен това посочените договори не уточняват начина на изчисляване на тези разходи за пощенски записи.

Тъй като счита, че въпросната клауза представлява неравноправна договорна клауза, органът се обръща към унгарския съд с искане за обявяване на нейната нищожност и за възстановяване на клиентите на Invitel на събраните без основание суми във връзка с „разходи за пощенски записи“.

Сезираният по спора Pest Megyei Bíróság (Районен съд Пеща, Унгария) по същество иска от Съда да установи дали унгарската разпоредба, която позволява на всички засегнати потребители да се ползват от правните последици на обявената в производството по колективен иск нищожност на неравноправна клауза, е в съответствие с Директивата.

В днешното си Решение Съдът напомня най-напред, че директивата задължава държавите членки да предоставят възможност на лица или организации, които имат правен интерес от защитата на потребителите, да сезират съда с иск за преустановяване на нарушение, за да се определи дали клаузите, изготвени с цел общо използване, са неравноправни, и при необходимост да се изиска преустановяване на прилагането им. В това отношение Съдът

¹ Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273).

все пак уточнява, че Директивата няма за цел да хармонизира санкциите, приложими в случай на признаване на неравноправния характер на определена клауза в рамките на производства, образувани по инициатива на такива лица или организации.

На следващо място Съдът отбелязва, че ефективното прилагане на възпиращата цел на колективните искове изисква клаузите, обявени за неравноправни в рамките на производство по такъв иск срещу съответния продавач или доставчик, да не обвързват нито потребителите, които евентуално са страни в производството, нито потребителите, които не са страни в това производство, но са сключили с този продавач или доставчик договор, за който се прилагат същите общи условия. При тези обстоятелства Съдът подчертава, че колективните искове за отстраняване на неравноправни клаузи могат да се предявяват и преди използването на такива клаузи в отделни договори.

При това положение Съдът установява, че **оспорваното унгарско законодателство отразява точно положенията в директивата, съгласно която държавите членки са задължени да гарантират съществуването на подходящи и ефективни мерки за преустановяване на употребата на неравноправни клаузи.** В резултат от това посоченото законодателство е съвместимо с директивата.

Съдът добавя, че националните юрисдикции са задължени и в бъдеще да съобразяват служебно всички последици от обявената в производството за преустановяване на нарушението нищожност, с цел неравноправните клаузи да не обвързват потребителите, сключили съдържащ подобна клауза договор, за който се прилагат едни и същи общи условия.

Накрая, Съдът дава отговор, че преценката на неравноправния характер на оспорваната клауза на Invitel е от компетентността на националната юрисдикция. В рамките на посочената преценка унгарският съд следва да провери по-специално дали предвид всички съдържащи се в договора клаузи и приложимото национално законодателство съображенията или начинът на промяна на свързаните с предоставяната услуга разходи са уточнени по ясен и разбираем начин и дали потребителите имат право да прекратят договора.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708